

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005452

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-10-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Науменко Марина Михайлівна

2. Maryna M. Naumenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 19-10-2026

Спеціальність за освітою: Фінанси. Публічне управління та адміністрування.

Місце роботи здобувача: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17047

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.89

Тема дисертації:

1. Роль стратегічних комунікацій в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України
2. The Role of Strategic Communications under Martial Law and in Ukraine's Post-War Recovery

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено комплексне політологічне дослідження ролі стратегічних комунікацій України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Стратегічні комунікації розглянуто як складову політичного управління та державної політики, пов'язану з досягненням стратегічних цілей, реалізацією національних інтересів, координацією діяльності державних інституцій та взаємодією з внутрішніми і зовнішніми аудиторіями. Актуальність дослідження зумовлена трансформацією ролі стратегічних комунікацій після початку повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України. Воєнний стан посилив значення оперативної, достовірної та узгодженої комунікації державних інституцій, протидії дезінформації, підтримання суспільної стійкості та міжнародної підтримки. Одночасне виконання Україною завдань відновлення, реформування, європейської інтеграції та довгострокового розвитку зумовлює потребу в послідовному поясненні політичних рішень, підтриманні суспільної довіри, залученні громадян і

міжнародних партнерів. Метою дисертаційного дослідження є комплексний політологічний аналіз ролі стратегічних комунікацій України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення, визначення особливостей взаємодії їх безпекового й відновлювального напрямів та теоретичне обґрунтування авторської моделі стратегічних комунікацій держави, що поєднує оборонно-кризовий і конструктивно-інноваційний компоненти. Стратегічні комунікації у дослідженні визначено як системне, координоване та цілеспрямоване використання комунікативних ресурсів держави для досягнення стратегічних цілей, взаємодії з цільовими аудиторіями та реалізації національних інтересів. Хронологічні межі дослідження охоплюють переважно 2022–2026 роки, що дає змогу простежити трансформацію стратегічних комунікацій від початку повномасштабної збройної агресії до етапу одночасної реалізації безпекових і відновлювальних завдань. Для висвітлення передумов становлення сучасної системи стратегічних комунікацій України залучено також матеріали попередніх періодів. Теоретико-методологічну основу дослідження становить поєднання загальнонаукових і спеціальних методів. Системний і структурно-функціональний підходи використано для аналізу стратегічних комунікацій як сукупності взаємопов'язаних елементів та визначення функцій їх основних суб'єктів. Інституційний і неінституційний підходи застосовано для дослідження розвитку державних інституцій, нормативних засад їх діяльності та механізмів координації. Ситуаційний і кризовий підходи дали змогу простежити адаптацію інформаційної політики до змін політичного та безпекового середовища. Аксіологічний, дискурсивний і наративний підходи використано для аналізу демократичних цінностей, суспільної довіри, стратегічних наративів і способів пояснення політичних рішень. Застосовано також елементи порівняльного аналізу та прогнозування, аналіз нормативно-правових документів. Складову емпіричної основи дослідження становлять результати опитування, проведеного в межах проекту LIFE D2R, що реалізується за підтримки Програми LIFE Європейського Союзу. Опитування охопило 147 представників зацікавлених сторін із різних регіонів України (Додатки Б–Д). Кількісні результати доповнено матеріалами фахових обговорень із представниками територіальних громад. У дослідженні ці матеріали використано для аналізу комунікаційної складової процесів відновлення, зокрема взаємодії між органами публічної влади, територіальними громадами та іншими зацікавленими сторонами, потреб у міжінституційній координації, доступності регуляторної інформації, прозорості, партнерській взаємодії та обміні знаннями. Емпіричну базу доповнюють нормативно-правові акти та стратегічні документи України, офіційні матеріали органів державної влади, спеціалізованих інституцій у сфері стратегічних комунікацій і протидії дезінформації, документи та аналітичні матеріали Європейського Союзу, Організації Північноатлантичного договору, Організації Об'єднаних Націй, Організації економічного співробітництва та розвитку, Світового банку та інших міжнародних організацій. Використано також матеріали міжнародних конференцій з відновлення України, цифрової платформи DREAM та міжнародних проєктів у сфері відновлення. Під час підготовки дисертації засоби штучного інтелекту використовувалися виключно як технічний інструмент підтримки роботи з текстом, зокрема для мовного редагування, стилістичного вдосконалення та впорядкування структури окремих фрагментів. Визначення наукової проблематики, побудова дослідницької логіки, здійснення аналізу, інтерпретація матеріалу, формулювання висновків і наукових результатів виконувалися авторкою самостійно. Відповідальність за зміст, достовірність і коректність викладених положень повністю належить автору. Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні взаємозв'язку безпекового й відновлювального напрямів стратегічних комунікацій держави та розробленні авторської моделі, що поєднує оборонно-кризовий і конструктивно-інноваційний компоненти.

2. The dissertation presents a comprehensive political science study of the role of Ukraine's strategic communications under martial law and in post-war recovery. Strategic communications are examined as a component of political governance and public policy associated with achieving strategic objectives, advancing national interests, coordinating the activities of state institutions, and engaging with domestic and international audiences. The relevance of the study arises from the changing role of strategic communications following the onset of the Russian Federation's full-scale armed aggression against Ukraine. Martial law has heightened the importance of timely, accurate, and coordinated communication by state institutions, efforts to counter

disinformation, and the maintenance of societal resilience and international support. Ukraine's simultaneous pursuit of recovery, reform, European integration, and long-term development requires consistent explanations of policy decisions, the maintenance of public trust, and the engagement of citizens and international partners. The purpose of the dissertation is to provide a comprehensive political science analysis of the role of Ukraine's strategic communications under martial law and in post-war recovery, to identify the specific features of the interaction between their security and recovery dimensions, and to provide a theoretical foundation for the author's model of state strategic communications, which combines defence-and-crisis and constructive-and-innovation components. In this study, strategic communications are defined as the systematic, coordinated, and purposeful use of the state's communication resources to achieve strategic objectives, engage with target audiences, and advance national interests. The study primarily covers the period from 2022 to 2026, making it possible to trace the transformation of strategic communications from the onset of the full-scale armed aggression to the stage at which security and recovery tasks are being pursued simultaneously. Materials from earlier periods are also considered to explain the conditions that shaped Ukraine's contemporary strategic communications system. The theoretical and methodological framework of the study combines general scientific and specialised methods. Systems and structural-functional approaches are used to analyse strategic communications as a set of interconnected elements and to identify the functions of their principal actors. Institutional and neo-institutional approaches are applied to examine the development of state institutions, the regulatory foundations of their activities, and coordination mechanisms. Situational and crisis approaches make it possible to trace the adaptation of information policy to changes in the political and security environment. Axiological, discourse, and narrative approaches are used to analyse democratic values, public trust, strategic narratives, and ways of explaining policy decisions. The study also uses analysis and synthesis, elements of comparative analysis and forecasting, and qualitative analysis of legal acts, strategic documents and official materials. A component of the empirical basis of the study is a survey conducted within the LIFE D2R project, supported by the European Union's LIFE Programme. The survey covered 147 stakeholder representatives from different regions of Ukraine. Its quantitative findings were supplemented by materials from expert discussions with representatives of territorial communities. These materials are used to analyse the communication dimension of recovery processes, including interaction among public authorities, territorial communities, and other stakeholders; the need for interinstitutional coordination; access to regulatory information; transparency; partnership; and knowledge exchange. The empirical basis is further supplemented by Ukrainian legislation and strategic documents; official materials issued by public authorities and specialised institutions working in strategic communications and counter-disinformation; and documents and analytical materials produced by the European Union, the North Atlantic Treaty Organization, the United Nations, the Organisation for Economic Co-operation and Development, the World Bank, and other international organisations. The study also draws on materials from international Ukraine Recovery Conferences, the DREAM digital platform, and international recovery projects. In preparing the dissertation, artificial intelligence tools were used solely as technical aids for working with the text, specifically for language editing, stylistic refinement, and the organisation of individual passages. The author independently defined the research problem, developed the research logic, conducted the analysis, interpreted the material, and formulated the conclusions and research findings.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Наumenko М. Вплив стратегічних комунікацій на національну стійкість України в умовах військової агресії з боку Росії. *Politicus*. 2025. Вип. 5. С. 57–65.
- 2. Наumenko М. Стратегічні комунікації у впровадженні кругової економіки у процесі відбудови України. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. Вип. 56. С. 258–265.
- 3. Naumenko М. Strategic communication in Ukraine's information warfare. *Acta Securitatae Volyniensis*. 2025. № 6. Р. 208–216.
- 1. Бабкіна О., Наumenko М. Стратегічні комунікації в інформаційній політиці держави в умовах війни в Україні. *Європейські орієнтири політичної й духовної консолідації українського суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Переяслав, 1–2 червня 2023 р.)*. Переяслав: Домбровська Я. М., 2023. С. 35–39.
- 2. Наumenko М. Державна політика щодо відновлення ринку праці в Україні в умовах війни. *Освіта і наука – 2024: матеріали звітної-наукової конференції студентів та аспірантів (м. Київ, 8–12 квітня 2024 р.)*. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 1265–1267.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапенко Марина Анатоліївна

2. Maryna A. Ostapenko

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4412-0229

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=j-O2a0kAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калініченко Богдан Михайлович
2. Bohdan M. Kalinichenko

Кваліфікація: д. політ. н., доц., 23.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5172-4661**Додаткова інформація:**https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&hl=uk&user=vjvJdogAAAAJ**Повне найменування юридичної особи:** Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького**Код за ЄДРПОУ:** 02125622**Місцезнаходження:** бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гапоненко Віра Анатоліївна
2. Vira A. Haponenko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1004-3165**Додаткова інформація:** <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58772109000>**Повне найменування юридичної особи:** Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана**Код за ЄДРПОУ:** 02070884**Місцезнаходження:** просп. Берестейський (Перемоги), Київ, 03680, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Корнієнко Валерій Олександрович
2. Valerii O. Korniienko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6285-5707**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вінницький національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070693

Місцезнаходження: вул. Хмельницьке шосе, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Захаренко Костянтин Володимирович
- Kostiantyn V. Zakharenko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0980-7313

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=ON3YBYAAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Новакова Олена Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Новакова Олена Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна